

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1894. Första Kammaren. N:o 16.

Onsdagen den 28 Mars.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.

Justerades protokollen för den 16, 17 och 21 i denna månad.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran bevillningsutskottets den 21 innevarande mars bordlagda memorial n:o 11 och lagutskottets samma dag bordlagda utlåtanden n:is 31—34.

Kammaren åtskildes kl. 3,09 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Torsdagen den 29 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Herr statsrådet *Östergren* aflemnade Kongl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående anslag till krigshofrätten:

2:o) angående upplåtelse till staden Köping af vissa delar utaf kronolägenheten Köpingsön n:o 1;

3:o) angående öfverflyttning till allmänna indragningsstaten af åtskilliga lärares aflöning samt rörande understöd åt extra ordinarie lärare vid allmänna läroverken under förfall på grund af sjukdom;

4:o) angående dels ändrade bestämmelser rörande lönetursberäkning för vissa lärare, dels inrättandet af en kommission för bedömande af undervisningsprof för lärarebefattningar;

5:o) angående aflönande i vissa fall af vikarie för sådan ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola, som af sjukdom urstånd-sattes att fullgöra sin tjänst;

6:o) angående beredande af ökadt utrymme för tekniska skolan i Stockholm m. m.; samt

7:o) angående anslag till förvärfvande för statens samlingar af vissa föremål ur konstsamlingen å Finspong.

Upplästes följande till Kammaren inkomna handling:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet den 28 mars 1894.

Majoren m. m. Carl Hildebrand Schröder hade aflemnat full-magt, utvisande att han vid riksdagsmannaval, som af Örebro läns landsting blifvit den 19 i denna månad förrättadt, blifvit utsedd till ledamot af Riksdagens Första Kammare för en tid af nio år från nämnde dag; och sedan berörda fullmagt funnits vara i föreskrifven form utfärdad samt vidare granskats af vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, utan att desse mot fullmagten framställt någon anmärkning, beslöts, att protokoll öfver hvad sålunda förekommit skulle meddelas Första Kammaren, hvarjemte fullmagten skulle till Kammaren öfverlemnas för att hållas Schröder tillhanda.

In fidem

Albert Petersson.

Detta protokoll lades till handlingarna.

Anmälades och bordlades bevillningsutskottets betänkande n:o 12, i anledning af väckta förslag om vissa förändringar i grunderna för allmänna bevillningens utgörande.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet de under sammanträdet aflemnade kongl. propositionerna.

Anställes jemlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 28, punkten 1, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, för tillämpning af nya värnpligtslagens föreskrifter i fråga om de värnpligtiges inskrifning och redovisning m. m., på extra stat för år 1895 beviljar 53,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, med afslag å Kongl. Maj:ts förvarande framställning, medgifvit, att af behållningarna å anslaget till tillämpning af nya värnpligtslagens föreskrifter i fråga om de värnpligtiges inskrifning och redovisning m. m. må användas för samma ändamål under år 1895 ett belopp af 53,000 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 94;

Nej — 47.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 158, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 19 ja och 202 nej samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 113 ja och 249 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställes jemlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 28, punkten 2, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Kongl. Maj:ts förevarande framställning äfvensom herr friherre Gripenstedts i ämnet afgifna motion på det sätt bifallas, att Riksdagen, för anskaffning af karbiner med repetermekanism och af liten kaliber, på extra stat för år 1895 anvisar 591,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts förevarande framställning äfvensom herr friherre Gripenstedts i ämnet afgifna motion på det sätt bifallits, att Riksdagen, för anskaffning af karbiner med repetermekanism och liten kaliber, på extra stat för år 1895 anvisat 295,500 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 110;

Nej — 32.

Sedan* protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 159, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 47 ja och 175 nej samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 157 ja och 207 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Auställdes jemlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 28, punkten 3, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att, i likhet med hvad för år 1894 egt rum, ett belopp af 800,000 kronor på extra stat för år 1895 anvisas för anskaffning af mobiliseringsammunition till eldhandvapen, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, för anskaffning af mobiliseringsammunition till eldhandvapen, på extra stat för år 1895 anvisat 600,000 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 105;

Nej — 36.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerat och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 160, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 26 ja och 197 nej samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 131 ja och 233 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jemlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 28, punkten 4, förslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning, till fortsättande af arbetena å Karlsborgs hufvudfästning och Vaberget, på extra stat för år 1895 beviljar 200,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, till fortsättande af arbetena å Karlsborgs hufvudfästning och å Vaberget, på extra stat för år 1895 anvisat 150,000 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 96;

Nej — 47.

Sedan protokoll öfver ömröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 161, som upplästes och hvaraf inhemtades, att ömröstningen derstädes utfallit med 28 ja och 196 nej samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 124 ja och 243 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställes jemlikt 65 § riksdagsordningen ömröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 28, punkten 5, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att, i enlighet med utskottets hemställan, till anskaffning af materiel för flyttande sjukhus, på extra stat för år 1895 anvisas 30,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har förslaget om anvisande af medel å extra stat för år 1895 till anskaffning af materiel för flyttande sjukhus ej af Riksdagen bifallits.

Vid ömröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 121;

Nej — 19.

Sedan protokoll öfver ömröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:r 162, som upplästes och hvaraf inhemtades, att ömröstningen derstädes utfallit med 87 ja och 133 nej samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 208 ja och 152 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionen.

Anställes jemlikt 65 § riksdagsordningen ömröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 24, punkten 1, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att det under anslaget till landsstaterna i länen uppförda reservationsanslag till arfvoden åt extra länsnotarier och öfriga extra biträden vid länsstyrelserna samt till vikariatersättning under semester för dertill berättigade tjänstemän höjes från 90,000 kronor till 115,000 kronor, eller med 25,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt af Riksdagen bifallits, att det under anslaget till landsstaterna i länen uppförda reservationsanslag till arfvoden åt extra länsnotarier och öfriga extra biträden vid länsstyrelserna samt till vikariatersättning under semester för dertill berättigade tjänstemän höjts från 90,000 kronor till 110,000 kronor, eller med 20,000 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 88;

Nej — 46.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 163, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 19 ja och 205 nej samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 107 ja och 251 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jemlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 24, punkten 2, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Riksdagen — med godkännande af den förändring i gällande stat för landtbruksstyrelser, att sekreteraren åtnjuter i lön 2,500 kronor och i tjänstgöringspenningar 1,500 kronor, tillsammans 4,000 kronor, hvilken lön efter fem år kan höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor, samt af de ändringar i vilkoren och förbehållen för åtnjutande af de i samma stat upptagna löneförmåner, som i statsrådsproto-

kollet öfver civilärenden den 13 januari 1894 blifvit ifrågasatta — från och med år 1895 höjer anslaget till landtbruksstyrelsen från dess nuvarande belopp, 27,800 kronor, med 1,000 kronor eller till 28,800 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts framställning i ämnet icke af Riksdagen bifallits.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 117;

Nej — 22.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 164, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 68 ja och 156 nej samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 185 ja och 178 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionen.

Anställes jemlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 24, punkten 3, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Kongl. Maj:ts framställning på det sätt bifalles, att Riksdagen, med godkännande af den enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 januari 1894 föreslagna förändring i afseende å användningen af det under anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar» uppförda anslaget till reseunderstöd för landtbrukets studerande, höjer samma anslag från 6,000 kronor till 8,000 kronor, eller med 2,000 kronor och i följd deraf ökar anslaget till »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar (deraf ett förslagsanslag å 15,000 kronor till understöd åt landtmannaskolor)» med

motsvarande belopp, eller från 190,400 kronor till 192,400 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts framställning endast på det sätt bifallits, att Riksdagen godkänt den enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 januari 1894 föreslagna förändring i afseende å användningen af det under denna anslagstitel uppförda anslaget till reseunderstöd för landtbrukets studerande, men att anslaget bibehållits vid sitt nuvarande belopp, 6,000 kronor;

kommande alltså i händelse af bifall härtill anslaget till »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar (deraf ett förslagsanslag å 15,000 kronor till understöd åt landtmannaskolor)» att bibehållas vid sitt nuvarande belopp 190,400 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 101;

Nej — 40.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerat och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 165, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 23 ja och 197 nej samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnos utgöra 124 ja och 237 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jemlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 24, punkten 4, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Kongl. Maj:ts framställning i ämnet på det sätt bifalles, att Riksdagen såsom bidrag till underhåll af en för öfre Norrland afsedd kemisk-växtbiologisk anstalt inom Norrbottens län — under vilkor att länets landsting och hushållnings-sällskap till anstaltens underhåll bidraga med sammanlagdt minst

3,000 kronor — på extra stat för år 1895 anvisar ett anslag af 6,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts framställning på det sätt bifallits, att Riksdagen såsom bidrag till underhåll af en för öfre Norrland afsedd kemisk-växtbiologisk anstalt inom Norrbottens län — under vilkor att länets landsting och hushållningssällskap till anstaltens underhåll bidraga med sammanlagdt minst 3,000 kronor — på extra stat för år 1895 anvisat ett anslag af 5,000 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 85;

Nej — 54.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 166, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 57 ja och 162 nej samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 142 ja och 216 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jemlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 24, punkten 5, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning i ämnet, till understöd åt svenska mosskulturföreningen på extra stat för år 1895 anvisar ett anslag af 15,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen till understöd åt svenska mosskulturföreningen på extra stat för år 1895 anvisat ett anslag af 10,000 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 92;

Nej — 50.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 167, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 55 ja och 165 nej samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 147 ja och 215 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jemlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af bevillningsutskottet i dess memorial n:o 7 föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som, i likhet med Första kammaren, vill:

a) att å »*koppar* och deraf med zink, tenn eller annan oädel metall framställda legeringar, såsom messing, brons, nysilfver, britanniametall m. fl.», yellowmetall dock undantagen: »*arbetad: plåt och andra ämnen för vidare bearbetning*», skall sättas en tull af 5 öre pr kg.;

b) att för *plåt af yellowmetall* äfvensom för *andra för vidare bearbetning afsedda ämnen af samma metall* gällande tullfrihet skall bibehållas; samt

c) att å »*koppar* och deraf med zink, tenn eller annan oädel metall framställda legeringar, såsom messing, brons, nysilfver, britanniametall m. fl.: *arbetad: rör och rördelar*», skall sättas en tull af 10 öre pr kg.;

till följd hvaraf tulltaxans bestämmelser i förevarande delar skulle komma att erhålla följande förändrade lydelse:

Metaller och ej specificerade arbeten deraf:

D. *Koppar* och deraf med zink, tenn eller annan oädel metall framställda legeringar, såsom messing, brons, nysilfver, britanniametall m. fl.:

arbetad:

plåt och och andra ämnen för vidare
bearbetning:

af yellowmetall	fria
andra slag	1 kg. 5 öre
bult och spik	fria
rör och rördelar	1 kg. 10 öre,

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att gällande tulltaxas bestämmelser rörande nu ifrågasvarande artiklar skola bibehållas oförändrade.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—102;

Nej—34.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsänt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 168, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 100 ja och 123 nej samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 202 ja och 157 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionen.

Vid förnyad föredragning af bevillningsutskottets den 21 och 28 i denna månad bordlagda memorial n:o 11, med förslag till sammanjemkning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande utskottets betänkande n:o 5 i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om dels framläggande för Riksdagen af förslag angående inrättande af en frilagersinstitution och dels föranstaltande af utredning beträffande frågan om inrättande af en svensk frihamn vid Öresund, biföll kammaren hvad utskottet i memorialet föreslagit.

Vid förnyad föredragning af lagutskottets nedannämnda, den 21 och 28 innevarande månad bordlagda utlåtanden:

n:o 31, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 17 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875 samt till lag angående upphäfvande af gällande stadganden om förnyadt uppläsande i kyrka af vissa äldre författningar,

n:o 32, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående tiden för allmänna författningars trädande i kraft,

n:o 33, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående kungörelsens uppläsande i kyrka, samt

n:o 34, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förvärfvande och förlust af medborgarerrätt,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Vid förnyad föredragning af statsutskottets den 16 och 17 i denna månad bordlagda utlåtande n:o 29, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående anslag till fullbordande af artillerietablissemnet i Östersund, biföll kammaren hvad utskottet i nämnda utlåtande hemställt.

Vid förnyad föredragning af bevillningsutskottets den 16 och 17 innevarande mars bordlagda betänkande n:o 9, i anledning af väckt motion om frihet för vissa frälseräntegifvare från tilläggsbevillning, biföll kammaren hvad utskottet i nämnda betänkande hemställt.

Herr Cavalli erhöll på begäran ordet och yttrade: Bland de å kammarens föredragningslista upptagna ärenden, som icke blifvit i dag afgjorda, förekommer dels bevillningsutskottets betänkande n:o 10, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition, n:o 2, med förslag till ny förordning angående mantals-skrifning och dels sammansatta bevillnings- och lagutskottets betänkande n:o 1 rörande vissa delar af samma kongl. proposition. Då nu en paragraf i den del af den kongl. propositionen, hvilken behandlats af det sammansatta utskottet, särskildt är af afsevärd vikt för förslagets öde i dess helhet, får jag hemställa att å föredragningslistan för nästa plenum sammansatta bevillnings- och lagutskottets ifrågavarande betänkande måtte sättas närmast före bevillningsutskottets betänkande n:o 10.

På härafter gjord proposition beslöt kammaren, att samman-
sätta bevillnings- och lagutskottets betänkande n:o 1 skulle på
föredragningslistan till nästa sammanträde uppföras näst framför
bevillningsutskottets betänkande n:o 10.

Justerades fem protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 2,¹⁵ e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.
